

Aidin Salih, *Gerçek Tıp**

Kitap
Tanıtımı
Book
Review

Azime Çolak

Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Hadis Anabilim Dalı
Masters Student, Selcuk University, Faculty of Islamic Sciences, Department of Hadith
Konya, Türkiye

 azimecolak3393@gmail.com <https://orcid.org/0000-0002-3362-9767>

Yazar
Author

Çolak, Azime. "Aidin Salih, *Gerçek Tıp*". *Tevilat* 2/2 (2021), 313-317.
 <https://doi.org/10.53352/tevilat.1037900>

Atıf
Cite as

Hastalıkların hızla arttığı günümüz dünyasında alternatif tıbbın temellerini oluşturan Hz. Peygamber'in sünnetleri, özellikle de sağlıkla ilgili tavsiyeleri tekrar önem kazanmıştır. Hz. Peygamber toplumda huzur ve ahengi sağlamak amacıyla bazı sünnetler ihdas ettiği gibi sağlığı koruma ve hastalıkları tedavi amacıyla da birtakım sünnetler ortaya koymuştur. Bu sünnetlerin bir kısmı vahiy kaynaklıdır bir kısmı ise Hz. Peygamber'in beşeriyeti itibarıyla ortaya koymuş

* Aidin Salih, *Gerçek Tıp* (İstanbul: Yitik Şifa Yayıncılık, 2018).

olduğu uygulamalarından oluşmaktadır. Geçmişten günümüze İslam alimleri tıp alanındaki hadislerin bir kısmının vahiy kaynaklı bir kısmının ise var olan uygulamanın devamı niteliğinde olduğunu ifade etmişlerdir.

Hz. Peygamber'in tıp ile ilgili tavsiyeleri incelendiğinde genel olarak toplumda var olan ve tedavideki başarısı herkes tarafından bilinen uygulamaları teşvik ettiği görülmektedir. Mesela Arap tıbbında önemli bir yer tutan hacamatı Hz. Peygamber hem teşvik etmiş hem de bizzat kendisi yaptırmıştır. Bu bağlamda Hz. Peygamber bazı bitkilerin fayda ve zararlarını açıklamıştır.

Hz. Peygamber Arap kültüründe tedavi amacıyla kullanılan bazı uygulamaları teşvik ederken bazı uygulamaları ise tamamen kaldırmıştır. Bazı tedavi yöntemlerini ise kısmen değiştirerek devamını teşvik etmiştir. Örneğin Hz. Peygamber ateşle dağlamanın bir kısım hastalıklarda faydası olduğunu kabul etmesine rağmen tavsiye etmemiştir. Yine aynı şekilde içkinin tedavi amacıyla kullanılmasını yasaklamıştır. Bazen de vahiy kaynaklı olarak elde ettiği bilgilerle Arap toplumunda hiç bilinmeyen tedavi yöntemleri ve bitkilerden bahsederek sahabeye bizzat kendisi öğretmiştir.¹

İnsan hayatına bir bütün olarak bakan Hz. Peygamber hastalıkların sadece fiziksel, zahiri yönüyle ilgilenmemiştir; psikolojik olarak da insanı iyileştirmeyi hedeflemiştir. Hz. Peygamberin bu konudaki hadislerine bakıldığında bir hastayla nasıl ilgilenileceğinden tutun hasta ziyaretinde nasıl davranılacağına varıncaya kadar sahabeye pek çok şey öğrettiği görülmektedir.

Son yıllarda ülkemizde tıbb-ı nebevî ile ilgili birçok araştırma yapılmıştır. Tıbb-ı nebevî ile ilgili önemli bilgiler içeren çalışmalardan birisi de alternatif tıpta önemli bir boşluğu dolduran Aidin Salih'in *Gerçek Tıp* isimli kitabıdır. Yazar gayet sade bir dille anlatılmak istenen meseleleri okuyucuyla buluşturmuştur. Bu yönüyle eser, tıbbî konuları ele almasına rağmen, okuyucuyu yormamakta ve halkın rahatlıkla okuyabileceği bir başucu kitabına dönüşmektedir.

Ortodoks bir ailenin çocuğu olan Aidin Salih 1943 yılında Ukrayna'da dünyaya gelmiştir. Doğduğu ülkede tıp fakültesini bitirmiş ve Rusya'da tıp doktoru olarak çalışmıştır. Burada çalıştığı dönemde modern tıbbi yetersiz görmüş ve doktorluk mesleğini bırakmıştır. Taşkent'te Biyoloji ve Rusya'da Alternatif Tıp bölümlerinden mezun olmuştur. Eşi siyasi suçlar nedeniyle sürgün cezası almıştır. Aile önce Türkiye'ye akabinde Avrupa'ya sürgün gönderilmiştir. 2005 yılında haklarındaki yasak kalkınca Türkiye'ye yerleşmişlerdir. Bu süreçte T.C Sağlık Bakanlığı tarafından yönetilen Alternatif Tıp çalışmalarına danışman olarak davet edilmiştir. Yazar, 9 Kasım 2014 yılında İstanbul'da vefat etmiştir.²

Yazar öncelikle kitabına vermiş olduğu isimle dikkat çekmeyi başarmıştır. Bu haliyle o, modern tıbbı savaş açmış ve yitip olan şifanın peşine düşmüştür. Kitapta yer yer yönlendirmelerin olması tekrarların önüne geçmiş, bu da hem okuyucuya kolaylık hem de eserin hacminin azalmasını sağlamıştır. Yazar bazı bölümlerde hastalık için yirmi dört saatlik bir tedavi programı hazırlamıştır. Bu yönüyle kitap, okuyuculara bireysel olarak tedaviyi uygulayabilecekleri bir

¹ İsmail Hakkı Ünal, "Hz. Peygamber ve Tıp", *Diyanet İlmî Dergi Peygamberimiz Hz. Muhammed Özel Sayısı*, 2000-2003, s.181.

² <http://doglasmalikdernegi.com/dr-aidin-salih-kimdir/> (Erişim Tarihi: 30.12.2021).

kolaylık getirmiştir. Ayrıca tedavi usulleri anlatılırken hem eskilerin kullanmış olduğu uygulamalar hem de Avrupa'da mevcut olan tedavi yöntemlerinden bahsedilmesi okuyucunun hastalıklara ve tedavilere bir bütün olarak bakmasını sağlamıştır.

Eserde yer alan terimler, okuyucuları yormayacak şekilde, genellikle öz ve yalın olarak açıklanmıştır. Ancak stimülan, agrobakteriler, gallar, transgenik, biyerezonans gibi birtakım terimlerin anlamları eksik kalmıştır. Mesela binöral terimini yazar, binöral (bini 2 auris= kulak) şeklinde ele almıştır. Bu şekliyle açıklama, okuyucuların merakını gidermemektedir. Bu sebeple eserde geçen terimlerin açıklamalarının bir sözlük olarak kitaba ilave edilmesi okuyuculara bir kolaylık sağlayacaktır.

Kitap bir önsöz ve çeşitli konu başlıklarından oluşmaktadır. Kitapta tam bir tasnif yapılmamış, konular genel başlıklar altında toplanmıştır. Bunun yerine bir bölümlemeye gidilmesi okuyucular için daha faydalı olabilir.

Yazar, hastalığın ortaya çıkardığı sonuçla ilgilenmek yerine hastalığa doğrudan sebep olan kaynağın (uzvun, organın) tedavisine öncelik vermiştir. Kitabına öncelikle hastalık sebeplerini açıklayarak başlayan Aidin Salih sorunu kaynağında çözmeyi hedeflemiştir. Yazara göre başlıca hastalık sebepleri sünnet-i seniyyeye uymamak (aşırı ve karışık yemek, sık yemek) ve teknoloji çağıyla beraber hayatımıza girmiş olan kimyasallardır. Yazarın bu iki başlık etrafında şekillendirdiği görüşlerin temelinde ise insan fitratının bozulması fikri yatmaktadır. Zira insan, bağımsızlık adını verdiğimiz mükemmel bir sistemle yaratılmıştır. İnsanoğlu Hz. Peygamber'in sünnetinden çıktığı zaman bu sistem zamanla bozulmakta ve çeşitli hastalıklar baş göstermektedir. Yani Aidin Salih'e göre hasta olmak insanın suçudur. (s.10) İddialarını herhangi bir kaynakla desteklemeyen yazarın bu kanaati, Hz. Peygamber ve sahabenin zaman zaman hastalandığı ve uygun tedavi yöntemlerine başvurdukları düşünüldüğünde izaha muhtaç hale gelmektedir.

Sürekli gelişen ve kendini yenileyen modern tıp, bazı hastalıklara bir tedavi geliştirmiş olmasına rağmen hastalıkların her geçen gün artması ve çeşitlenmesi karşısında yetersiz kalmaktadır. Yazara göre eski zamanlarda görülen veba türü hastalıklar vazifesini bitirdiği için Allah tarafından yeryüzünden kaldırılmıştır. Çünkü yazara göre "Vebadan ölen şehittir" hadisindeki şehitlik mertebesine layık hemen hemen kimse kalmamıştır. (s.10) Günümüzde bulaşıcı hastalıklar hala varlığını korumakta ve bazı insanlar hayatlarını kaybetmektedir. Hz. Peygamberin evrensel mesajlarının belli bir zamana hasredilmesi ve şehitlik mertebesinin subjektif olarak değerlendirilmesi çok büyük bir iddiadır.

Alternatif tıpla ilgili önemli bir kaynak mesabesinde olan kitabında Aidin Salih, insana ve kâinata bir bütün olarak bakmaya çalışmış ve tedavilerinde bu ilkenin peşinden gitmiştir. Hasta olan tek bir organın tedavisiyle değil, bütün vücutun tedavisiyle uğraşmıştır. Mesela hiperaktivite sorunundan bahsederken öncelikle hiperaktiviteye sebep olan durumlardan bahsetmiş; akabinde hem beyni hem de kanı temizleyecek tedavi yöntemleri tavsiye etmiştir. (s.337)

Doğal ilaçlar bölümünde yaklaşık elli beş tane bitkinin hangi hastalıklarda nasıl ve hangi ölçülerde kullanılacağına dair okuyucularına pratik bilgiler vermektedir. Tıp dünyasında oldukça tartışmalı olan mizaç ve beslenme konusuna da değinen yazar, her besinin ve insanın bir mizacı olduğunu ileri

sürmektedir. Bu mizaçlara dikkat edilerek beslenildiği takdirde kişi sağlığını koruyacaktır. Kitabında genel olarak açlık yapmanın faydalarından bahseden Aidin Salih, insanda bozulan mizacın açlık yaparak zamanla doğal haline döneceğini düşünmektedir.

Aidin Salih zaman zaman görüşlerini ayet ve hadislerle desteklemiştir. (s.19) Sözelimi Kur'an'ı Kerim'de "Yiyiniz içiniz fakat israf etmeyiniz" (el-A'râf, 7/31) ayetinde "yiyiniz" emrinin "içiniz" emrinden önce geldiğine dikkat çeken yazar, bu âyetten çıkardığı bir yoruma istinaden yemekten 1.5-3 saat sonra su içmek gerektiğini bu ayete dayanarak öne sürmektedir. Bayat ve ısıtılmış yemeklerin insan vücuduna vermiş olduğu zararlara, Hz. Peygamber'in akşamdan kalan yemeği asla yemediğine işaret eden yazar görüşlerini aktarırken bu yöndeki nakillere dikkat çekmektedir. (s.19) Kitapta yüz on yerde Hz. Peygamber'e dayandırılan rivayet vardır. Lakin bu hadislerin birçoğu için kaynak gösterilmemiştir. Bu hadislerin sıhhat derecesinin araştırılması ve dipnot olarak verilmesi okuyucu için büyük fayda sağlayacaktır.

Kitabını iyileşen hasta öyküleriyle zenginleştiren Salih, alternatif tıbbın şifa olduğu hususunda okuyucuları ümitlendirmekte ve cesaretlendirmektedir (s.235, 247). Ancak yazarın hastalıklara yazdığı reçeteler, iyileşen hasta hikayelerine rağmen herhangi bir kaynağa dayandırılmadığı için akıllarda soru işareti bırakmaktadır. Böyle ciddi bir kitapta ilgili yerlere dipnotlar ilave edilmesi önem arz etmektedir.

Hastalıklar için önerilen tedavi yöntemleri bütün insanlar için şifa olacak mıdır? Bu durum da oldukça şüphelidir. Zira mizaç ve besinlerden bahseden yazar her insanın ve bitkinin mizacının farklı olduğunu ifade etmiştir (s.111). Bu durumda ancak doğru seçilen baharat ve bitkiler hasta için şifa olacaktır. Bu durumda Aidin Salih'in vermiş olduğu reçeteler genel geçerliliğini yitirmiş olmaktadır. Şifa amacıyla okunan bu kitabın, ancak bir uzman yardımıyla pratiğe dönüştürülebileceği söylenebilir.

Organ nakli konusunda farklı fikirleri olan yazara göre; yaşayan birinden organını talep etmek haksızlık, savunmasız bir ölüden sökmek ise zulümdür. Bu görüşünü Hz. Peygamber'in "Ölünün kemiğinin kırılması, yaşarken kırılması gibidir ve her ikisi de günahtır." hadisine dayandıran yazar bu doğrultuda, İslam ülkelerinde mevcut olan fetvanın aksine organ nakline olumlu bakmamaktadır (s.55). Aynı paralelde kan nakline de olumsuz bakan yazar, bunun sebebini ise şu şekilde açıklamaktadır: "İnsanda ağza alınan her bir lokma dört sindirim safhasından geçmektedir. İlk sindirim ağız, mide ve bağırsaklarda; ikinci sindirim karaciğerde; üçüncü sindirim kanda; dördüncü sindirim ise hücrelerde gerçekleşmektedir. Allah Teala Kur'an'da kanı haram olarak kabul etmiş, ancak zaruret halinde ölmeyecek kadar yemeye izin vermiştir. Burada izin verilen yöntem ağız ile almaktır, bu şekilde alındığında kan birinci sindirim sistemiyle vücuda alınmaktadır. Yabancı kan birinci sindirim sisteminden hücrelere gelinceye kadar zararlı maddeleri vücut temizlemektedir. Ancak üçüncü sindirim sisteminden direkt vücuda verilen kanı vücut temizleyememektedir. Böylece verici kanın DNA'sı alıcıya geçmektedir. Bu ise hem fiziksel hem de manevi olarak ciddi problemler getirmektedir" (s. 53).

Yazara göre büyük âlimler bitkilerin zikrini iştir ve bir bitkinin zikri hangi organda zikir üretimini arttırıyorsa, o organ için şifalı olduğunu anlar (s.112).

Aidin Salih her hastalık için bitki ve baharatlardan oluşan terkipler tavsiye etmemiştir. O, bazı hastalıkların ancak manevi yollarla iyileşebileceğini iddia etmektedir. Mesela tiroit hastalıkları için “Sübhânellâhi ve'l-hamdü lillâhi ve lâ ilâhe illallâhu vallâhu ekber” zikrini (s.263), vitiligo rahatsızlığı için ise Veysel Karânî'nin duasını tavsiye etmiştir (s.315). Yine yazara göre parmaklar, insanın manevi âleminin aynasıdır. Mesela orta parmak kişinin dini hakkında bilgi verirken, yüzük parmak ahlakı hakkında bilgi vermektedir.

Aidin Salih, bu eseriyle hastalıkların sebebini bulma ve tedavi etme hususunda özgün bir metot geliştirmiştir. Kitapta yer alan basit tedavi yöntemlerini, meraklıların rahatlıkla ulaşabilecekleri bitki ve baharatlarla uygulaması mümkün görünmektedir.

İnsanlık için son derece ehemmiyetli bir mevzuu gayet sade bir anlatımla ve öz bir biçimde okuyucularla buluşturan Salih Hanım'ın bu değerli çalışması, bu anlamda İslam ve alternatif tıpla ilgilenenlerin müstağni kalamayacağı eserlerden biridir.

